

Vertrouwen in zorg

‘Vertrouwen in zorg’, was het thema van de ‘werkdagen geaarde spiritualiteit’ die van 26 tot 28 februari in Onze Lieve Vrouw ter Eem gehouden zijn. Deze werkdagen waren georganiseerd door het WRGV. Het thema is gekozen in verband met de opdracht die het WRGV zichzelf heeft gesteld om ‘zorg’ en de knelpunten daarin in brede kring aan de orde te stellen. De werkdagen werden begeleid door Ab Kerssies en Birgit Verstappen, beiden theoloog en werkzaam in de pastorale dienstverlening van het bisdom Breda. Dinie van ’t Erve geeft een indruk van deze bijeenkomst.

Met 20 religieuzen die zich ingeschreven hadden was de voorbereidingsgroep erg blij, maar helaas moesten vijf mensen zich afmelden vanwege ziekte of anderszins. De groep bestond nu met de begeleiding erbij uit 15 vrouwen en 2 mannen. De meesten hadden al eerder dit soort werkdagen meegemaakt, enkelen nog nooit.

Het thema is op verschillende manieren aan de orde geweest. De uitwisseling van eigen ervaring in de kleine groep aan de hand van vragen bracht ons dichterbij onszelf en elkaar. Zo kregen we de eerste avond de opdracht om na te denken over de eerste herinnering aan ziekte of pijn, de meest intense ervaring van ziekte of pijn en wie of wat er voor zorgde dat je je echt beter voelde. De volgende morgen gingen we in kleine groepjes aan elkaar vertellen wat pijn ons in het verleden gedaan had. Daarbij zochten we naar herkenningen of overeenkomsten en dat bracht veel aan het licht. De eigen ervaring kwam in een bredere context te staan.

Hoe wordt zorg in onze tijd gezien

We kregen deze dagen ook inzicht in de dominantie van economie in de zorg. Daarin zijn drie aspecten te onderscheiden: tijd, rationaliteit en een algemeen overkoepelende ideologie.

In de industriële productie kun je zeggen: tijd is geld. De productie kun je opvoeren en daarvoor wordt de arbeidstijd verkleind. Maar dit geldt niet in de zorg, want de zorgtijd laat zich niet vangen. De tijd wordt hier bepaald door het levensritme.

In de industrialisatie wordt een bepaalde vorm van rationaliteit gehanteerd, die dominant is. Alles wordt tot ‘ding’ gemaakt. Ook de mens wordt in de zorg tot onderdelen gereduceerd. Heel de mens komt niet aan bod. We zijn tot consumenten van zorg gemaakt. Zorg wordt op maat geleverd en gecontracteerd.

De ideologie hierbij is dat de mens zelfredzaam moet zijn. Je bent een geslaagd burger als je helemaal voor jezelf kunt zorgen en hiermee wordt de wederzijdse afhankelijkheid ontkend.

Zorg veronderstelt relatie, een aandachtig aanwezig zijn. Er is een gever en een ontvanger en beiden worden er rijker van. Een houding van wederkerigheid en vertrouwen, van toevertrouwen en trouw.

Qigong en bijbel

Door het hele programma hadden de begeleiders Qigong oefeningen ingelast. Birgit heeft daar een opleiding voor gevolgd en ze wist de oefeningen op een ontspannende manier te brengen.

Qigong is een Chinese bewegingsleer en onderdeel van de Chinese geneeskunst, die werkt met energiestromen in je lichaam. We kregen bijvoorbeeld oefeningen in een soort handmassage, maar ook in het toevertrouwen aan de ander, het durven overgeven. Elementen die ook in de zorg van belang zijn. Het was goed om zelf te ervaren hoe je je voelt bij het vertrouwen ontvangen en geven en daar ook bij stil te staan. Waar baseer je het vertrouwen op? Zijn er grenzen in je vertrouwen?

Onze ervaringen van deze dagen werden ook getoetst aan een bijbelverhaal. We lazen Lukas 12, 22-34. Een verhaal wat haaks leek te staan op alles wat we gehoord en ervaren hadden. Maak je niet bezorgd. Aan het verhaal in de Schrift dat hieraan voorafgaat, kun je lezen dat iemand meer wil verzamelen dan hij nodig heeft. Maar met bezit kun je het leven niet veilig stellen. Het verhaal over niet bezorgd zijn richt zich op materiële goederen, maar je hebt geen zekerheid van bestaan. Zoek eerst het koninkrijk om niet. Het gaat erom waar we op vertrouwen. Economie is belangrijk, maar waar is je hart?

Evaluatie en verder.

We hebben deze bijeenkomst goed geëvalueerd. Ieder heeft er iets van meegenomen. Vooral het alert zijn op de dingen die gaande zijn in de zorg en meer zicht op eigen situatie. De sfeer was goed en ontspannen. Iemand zei: *Deze dagen waren als een warm bad.*

Nadrukkelijk werd gezegd dat deze dagen volgend jaar door moeten gaan met graag meer mannen er bij. De datum is al vastgelegd: zondag 25 maart t/m dinsdagmiddag 27 maart 2007. Religieuzen en allen die zich vanuit een gelovige betrokkenheid inzetten voor een menswaardig bestaan, zijn van harte welkom om deel te nemen. In het najaar zal duidelijk zijn wat het thema van de werkdagen Geaarde Spiritualiteit in 2007 zal zijn. Voorstellen of ideeën voor het thema zijn uiteraard heel welkom bij het WRGV.

Dinie van 't Erve